

EUROOPA LIIDU ÜHISE PÕLLUMAJANDUSPOLIITIKA TULEVIK

Roomet Sõrmus
Eesti Põllumajandus-
Kaubanduskoda
02.06.2017 Nelijärvel

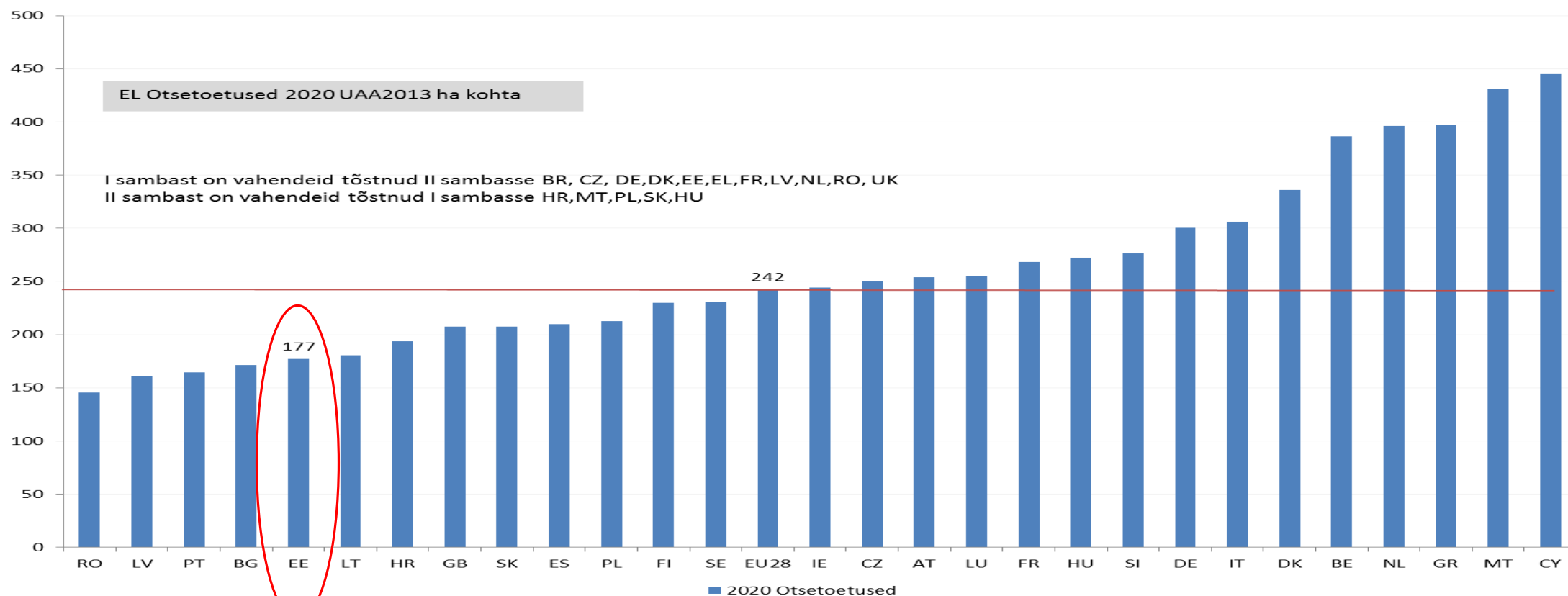
EESTI PÕLLUMAJANDUSORGANISATSIOONIDE PRIORITEETSED TEEMAD

- Õiglased ja võrdsed konkurentsi-tingimused
- Rohestamine, keskkonnahoid ja täppisviljelus
- Lihtsustamine
- Riskijuhtimine ja turgude stabiilsus
- Vähemsoodsate alade rahastamine
- Põlvkondade vahetus põllumajanduses
- ÜPP tugev eelarve, nii esimese kui teise samba toetamine
- Tasakaalukas lähenemine toetuste ettevõttepõhisele piiramisele
- Ühtsed reeglid ÜPP rahastamisel ja rakendamisel
- Piiratud mahus seotud toetused, eelkõige loomakasvatusele
- Toiduainete tarneahela hea toimimine; ühistegevuse toetamine
- Uued turud ja promotsioon
- Imporditud toiduainete standardid

VÕRDESED KONKURENTSITINGIMUSED

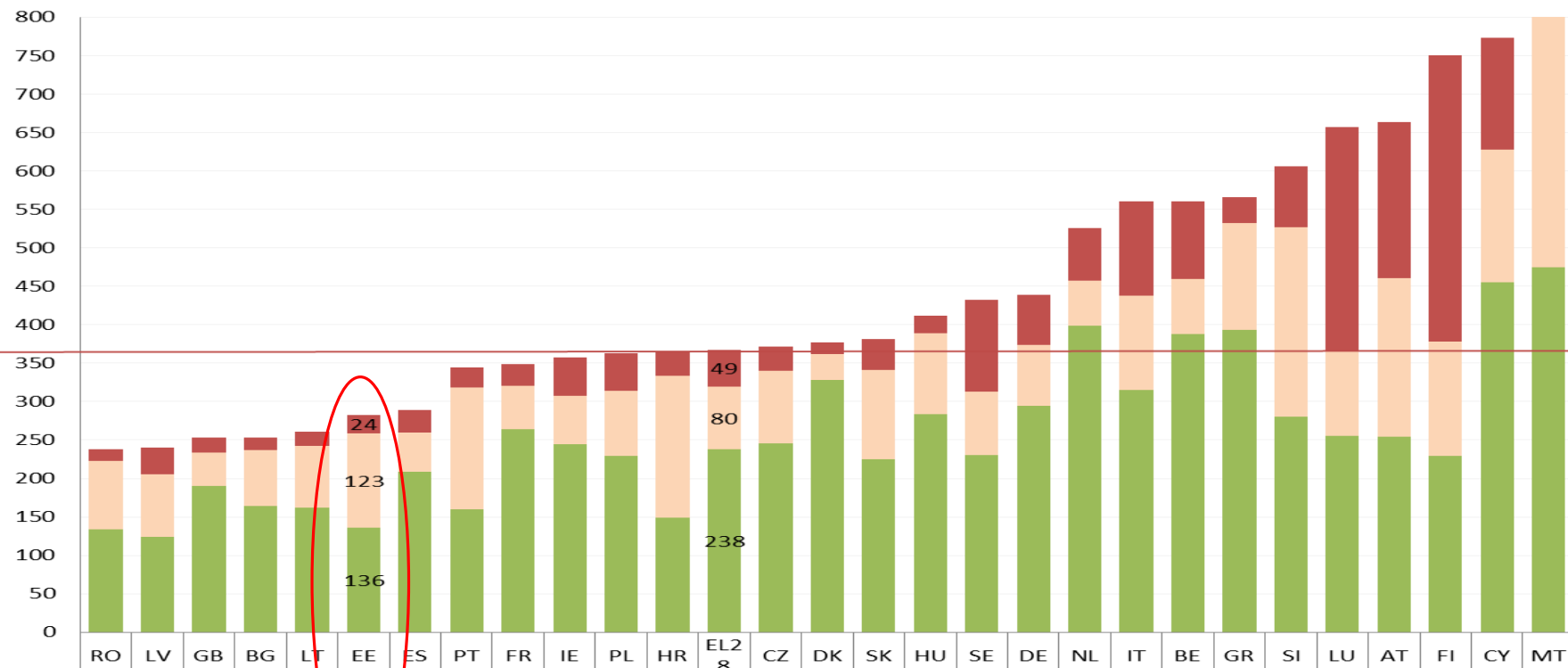
- Vajame võrdseid konkurentsitingimusi EL ühisturul!
- Kuigi toetused on lahti seotud, siis põhimõtteliselt põhineb suur osa ÜPP-st jätkuvalt ajaloolistel referentstasemetel.
- Eesti ja teiste Balti riikide põllumajandustootjate otsetoetused jäävad ka selle perioodi lõpul tunduvalt madalamaks EL keskmisest (arvestuslikult 75% keskmisest).
- Isegi kui vaadata esimese ja teise samba toetusi koos, siis ka selle näitaja poolest oleme EL keskmisest väiksemate toetustega.
- Kindlasti pole õige arvestada toetuste suhet toodangu mahtu, sest erinevate liikmesriikide tootmise intensiivsus on väga erinev, nt kuulub Eesti liikmesriikide hulka, kus mahepõllumajandusliku põllumajandusmaa osakaal on üks suuremaid, samuti oleme Natura toetuste suurimaid maksjaid EL-s jne.

VÕRDSED KONKURENTSITINGIMUSED

VÕRDSED KONKURENTSITINGIMUSED

EL28 MAK 2014-2020 keskmine (EL+riiklik rahastus) + otsetoetuste 2014-2020 keskmine (EL rahastus) peale sammastevahelist ümbertõstmist (va DK) on **368 €/ha**

	RO	LV	GB	BG	LT	EE	ES	PT	FR	IE	PL	HR	EL28	CZ	DK	SK	HU	SE	DE	NL	IT	BE	GR	SI	LU	AT	FI	CY	MT
MAK 2014-2020 keskmine, €/ha riiklik	15	35	20	17	18	24	30	26	28	50	49	32	49	31	15	40	23	119	65	68	123	102	34	79	292	203	372	145	426
MAK 2014-2020 keskmine, €/ha, EL	89	82	43	73	81	123	51	159	57	63	85	184	80	94	34	116	105	83	80	59	123	71	139	246	110	206	149	173	1278
Otsetoetused €/ha, EL	134	124	190	164	162	136	209	160	264	245	229	149	238	246	328	225	284	230	295	398	315	388	393	280	256	254	230	455	475

MT tulbalt puudub osa, kuna kokku on summa 2178 €/ha

Allikas: Maaeluministerium

EUROOPA MAJANDUS-JA SOTSIAALKOMITEE ARVAMUS – OTSETOETUSED 2020+

„Jätkata tuleb erinevate ELi liikmesriikide põllumajandustootjatele makstavate **otsetoetuste tasemete ühtlustamisega**, võttes arvesse erinevaid tingimusi, et selle kaudu **tagada võrdsed konkurentsitingimused** kõikide liikmesriikide põllumajandustootjatele ja maapiirkondade tasakaalustatud areng kogu Euroopa Liidus.“

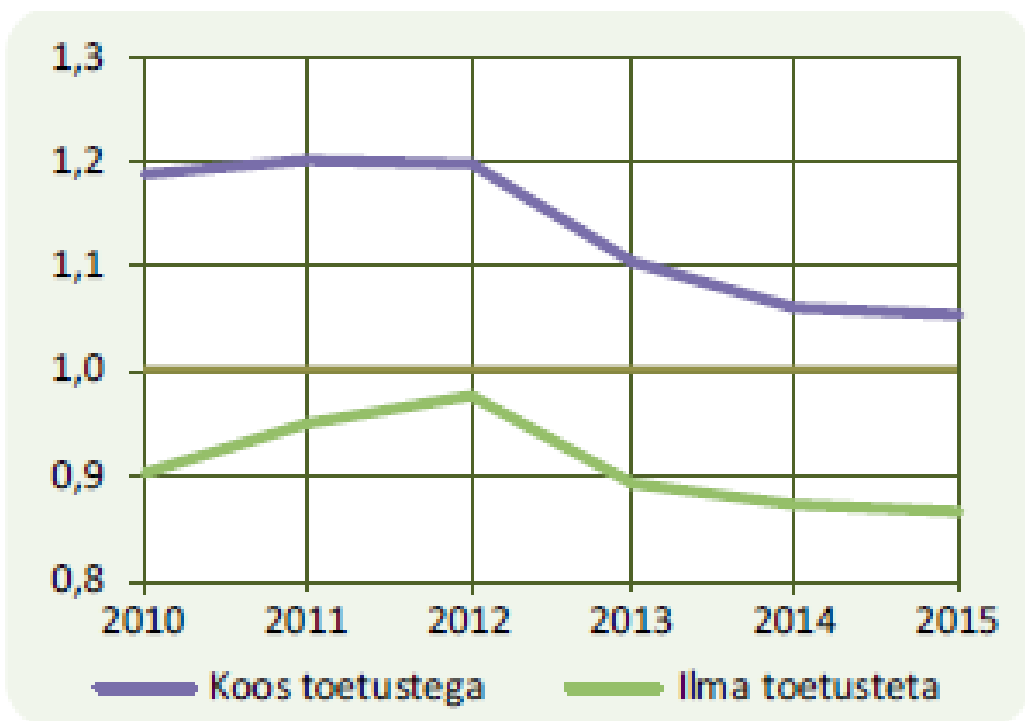

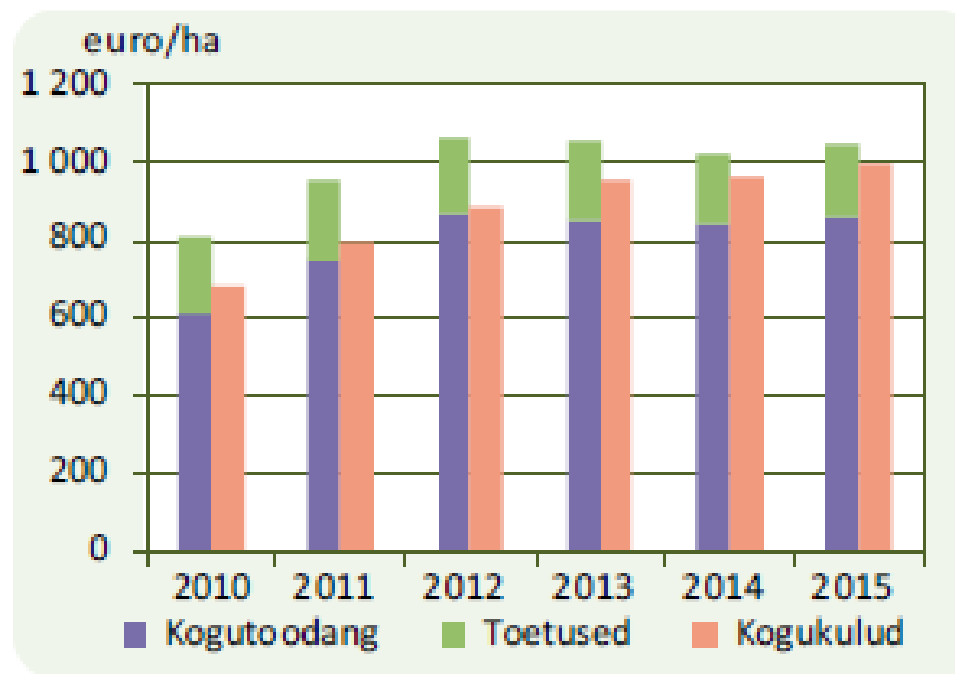
OTSETOETUSED ON OLULINE OSA SISSETULEKUTE STABILISEERIMISEST

- ÜPP tuleviku aruteludes tuleks silmas pidada ÜPP üldisi eesmärke, mis on sätestatud EL aluslepingutes.
- ÜPP eesmärgiks on tootlikkuse kasv, põllumeeste õiglane elatustase, turgude stabiliseerimine, toidu kättesaadavus ja mõistlikud tarbijahinnad.
- ÜPP peab tagama põllumajandustootjatele rahuldava elatustaseme, seega on eelkõige vaja meetmeid, mis mõjutavad põllumeeste sissetulekut.
- FADN andmed kinnitavad, et ilma toetusteta enamus traditsioonilisi põllumajandusharusid toime ei tuleks.
- Statistikaameti andmetest selgub, et taime- ja loomakasvatuses on töötajate keskmine sissetulek tunduvalt madalam kui kõikide tegevusalade keskmine.

TOETUSTE TÄHTSUS SISSETULEKUTES

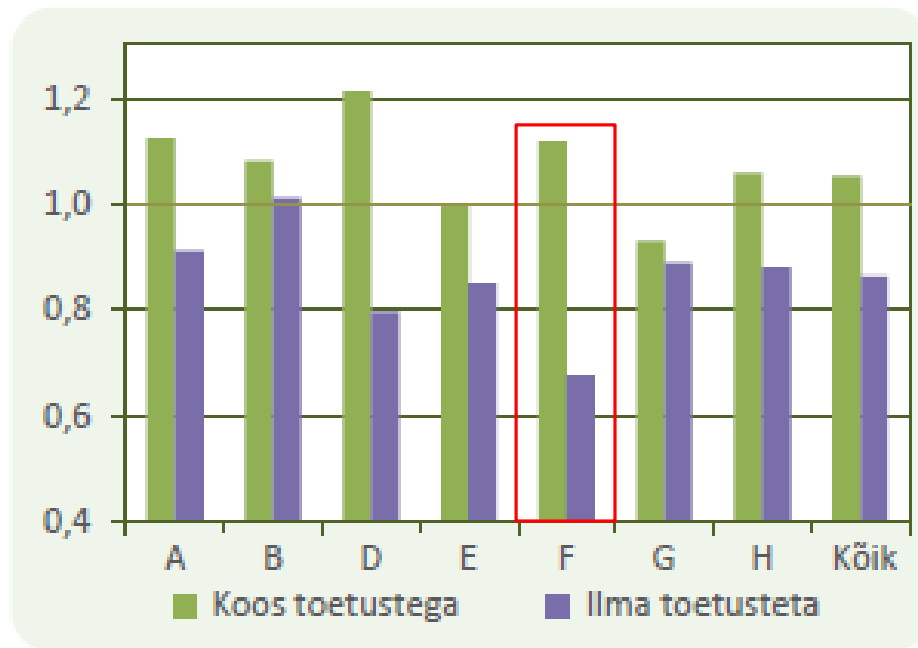

Joonis 8. Kogutoodangu väärtuse ja kogukulude suhe, 2010-2015 / *Output-Input ratio*

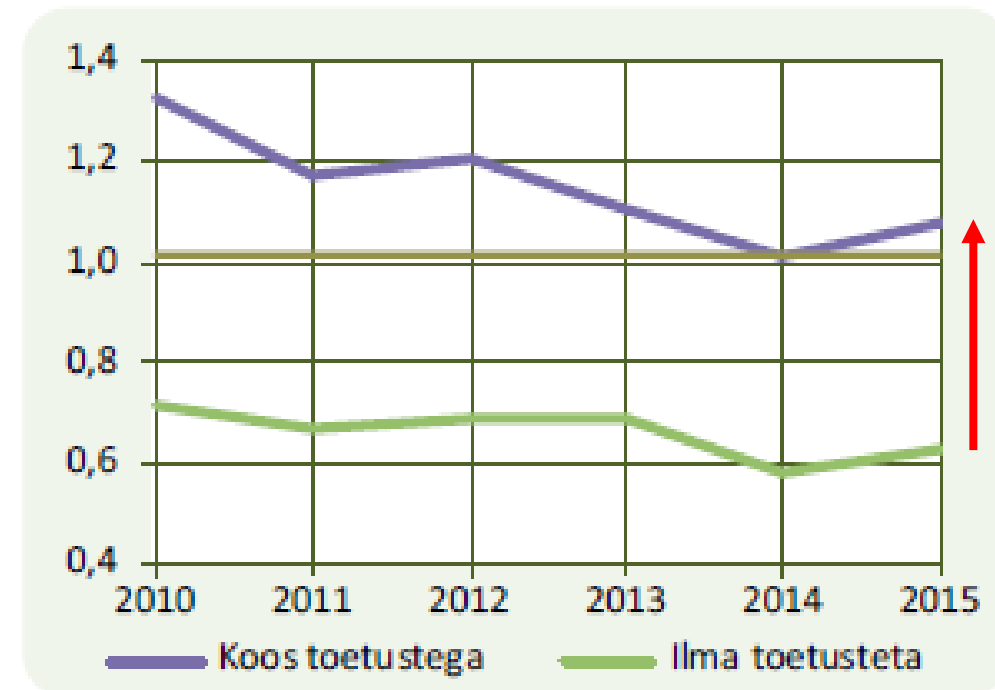

Joonis 10. Kogutoodang (k.a. toetused v.a investeeringutoetused) ja kogukulud hektari kohta, 2010-2015 / *Total output (incl subsidies excl on*

LIHAVEISEKASVATUSES TOETUSTE ROLL SUUR

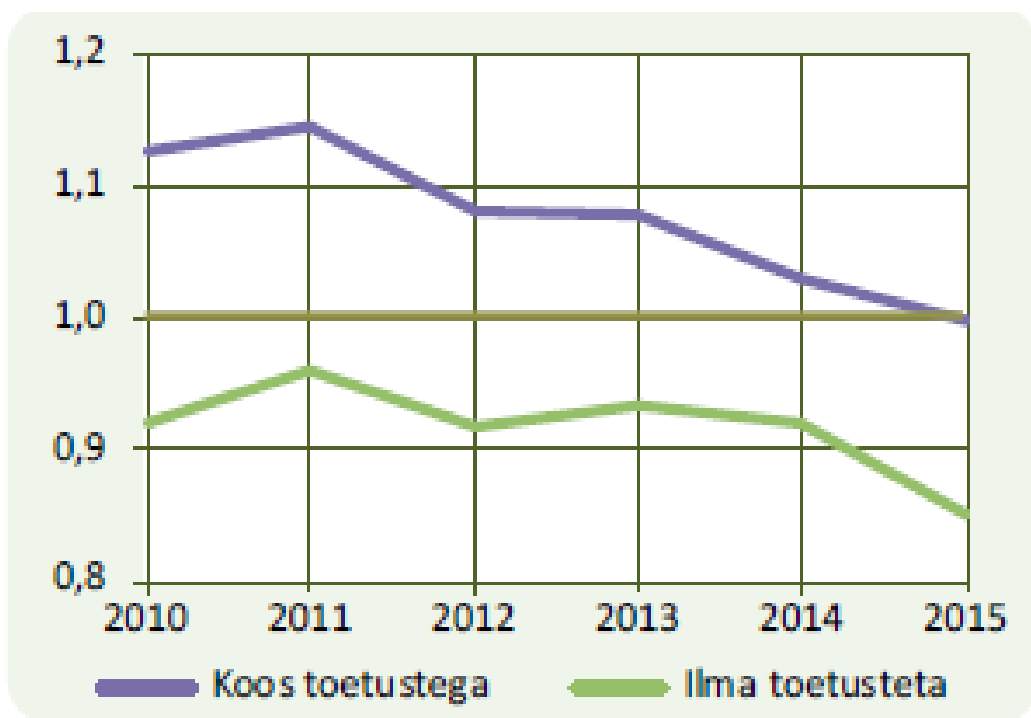

Joonis 9. Kogutoodangu väärtuse ja kogukulude suhe tootmistüüpide lõikes, 2015 / *Output-input ratio by type of farming*

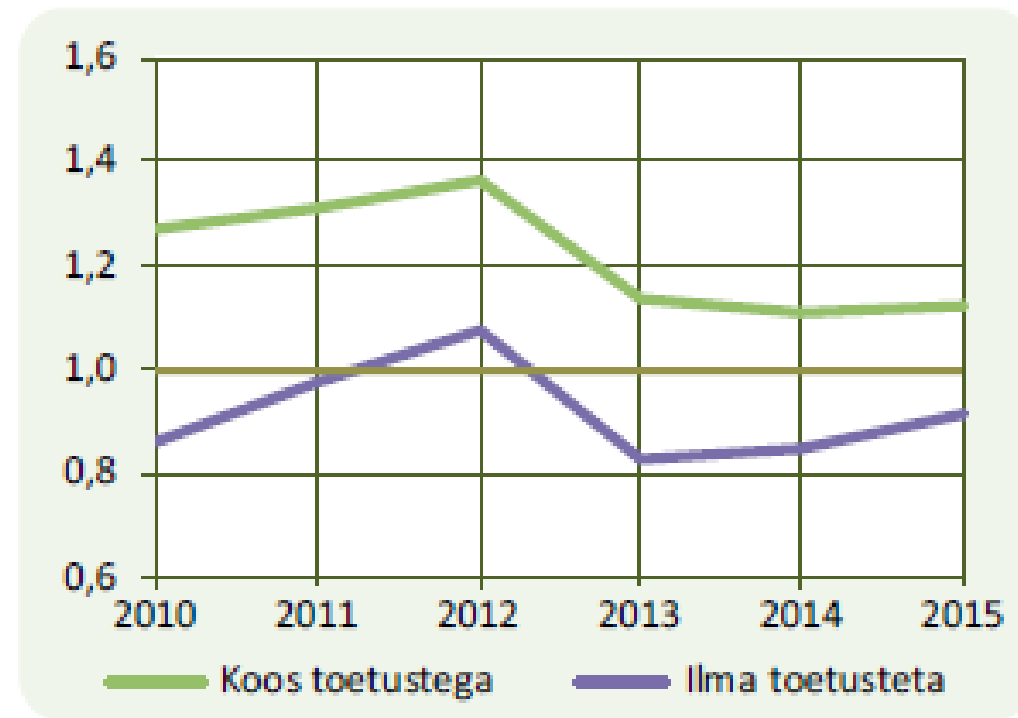

Joonis 37. Kogutoodangu väärtuse ja kogukulude suhe lihasekasvatuses, 2010-2015 / *Output-input ratio in meat production, 2010-2015*

TOETUSTE TÄHTSUS PIIMATOOTMISES JA TAIMEKASVATUSES

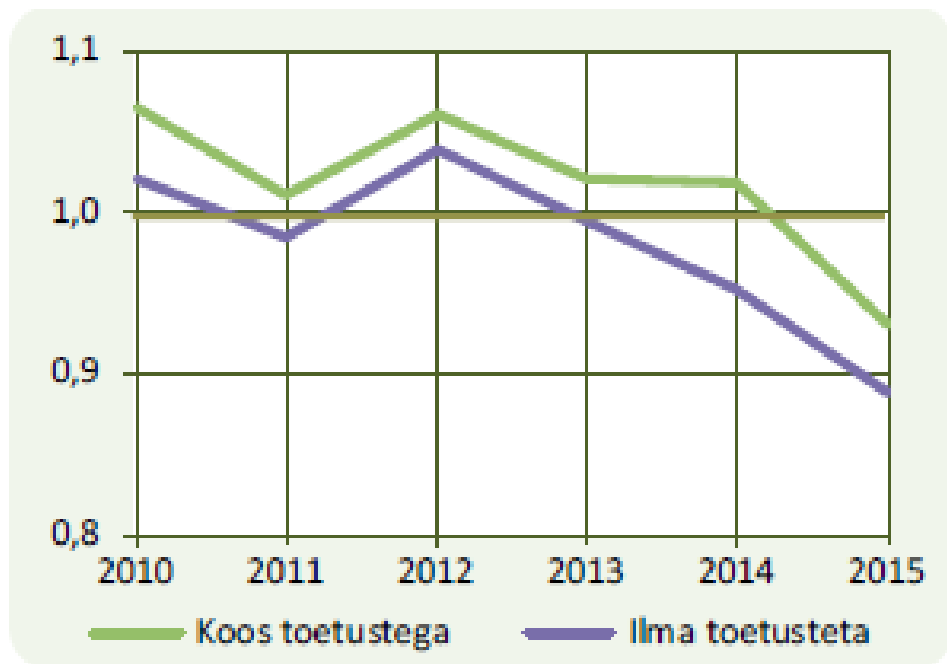

Joonis 31. Kogutoodangu väärtuse ja kogukulude suhe piimatootmisettevõtetes, 2010-2015 /

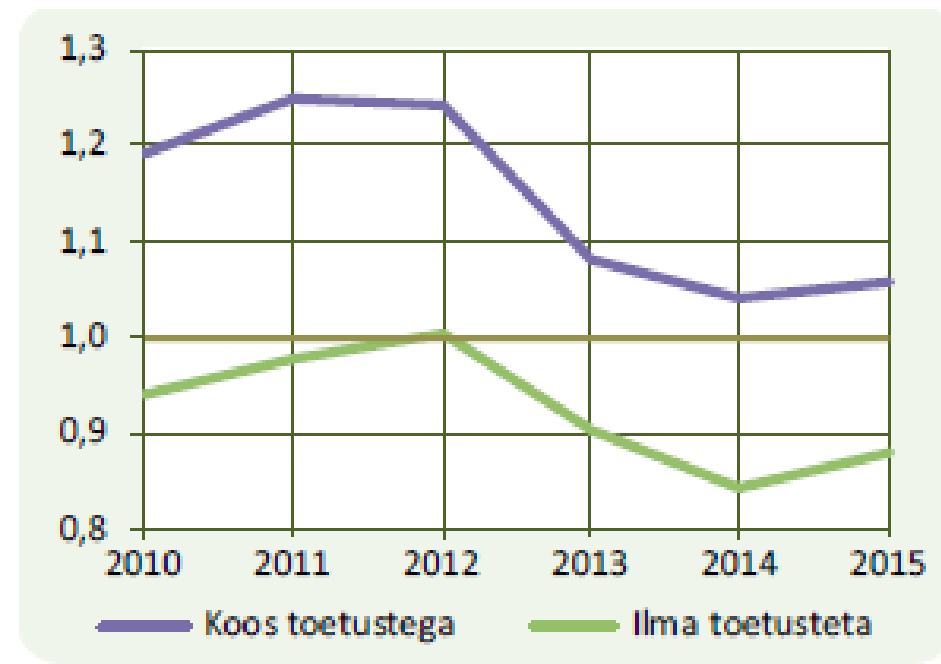

Joonis 23. Kogutoodangu väärtuse ja kogukulude suhe taimekasvatuseettevõtetes, 2010-2015 /

TOETUSTE TÄHTSUS SEA- JA LINNUKASVATUSES NING SEGATOOTMISES

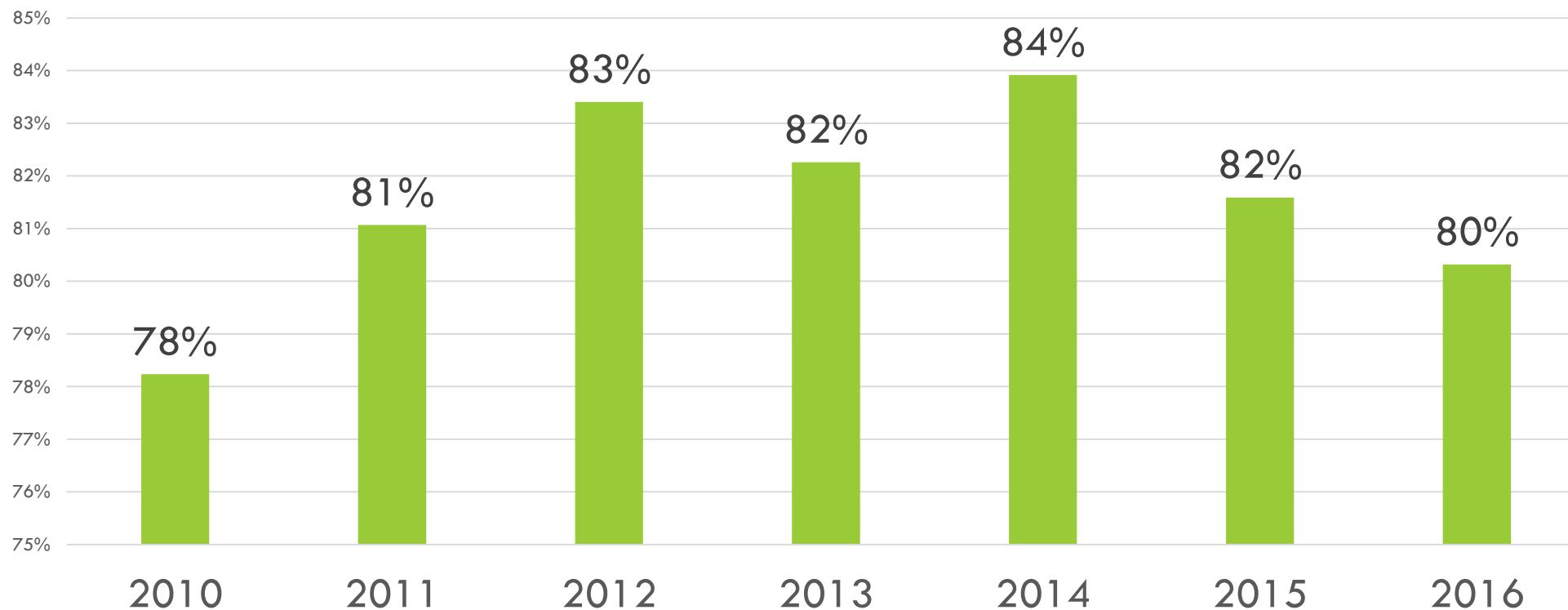
Joonis 41. Kogutoodangu väärtuse ja kogukulude suhe sea- ja linnukasvatustettevõtetes, 2010-

Joonis 46. Kogutoodangu väärtuse ja kogukulude suhe segatootmisettevõtetes, 2010-2015 /

KESKMINE BRUTOPALK TAIME- JA LOOMA- KASVATUSES VÕRRELDES TEGEVUSALADE KESKMISEGA

Taime- ja loomakasvatus, jahindus ja neid teenindavad tegevusalad

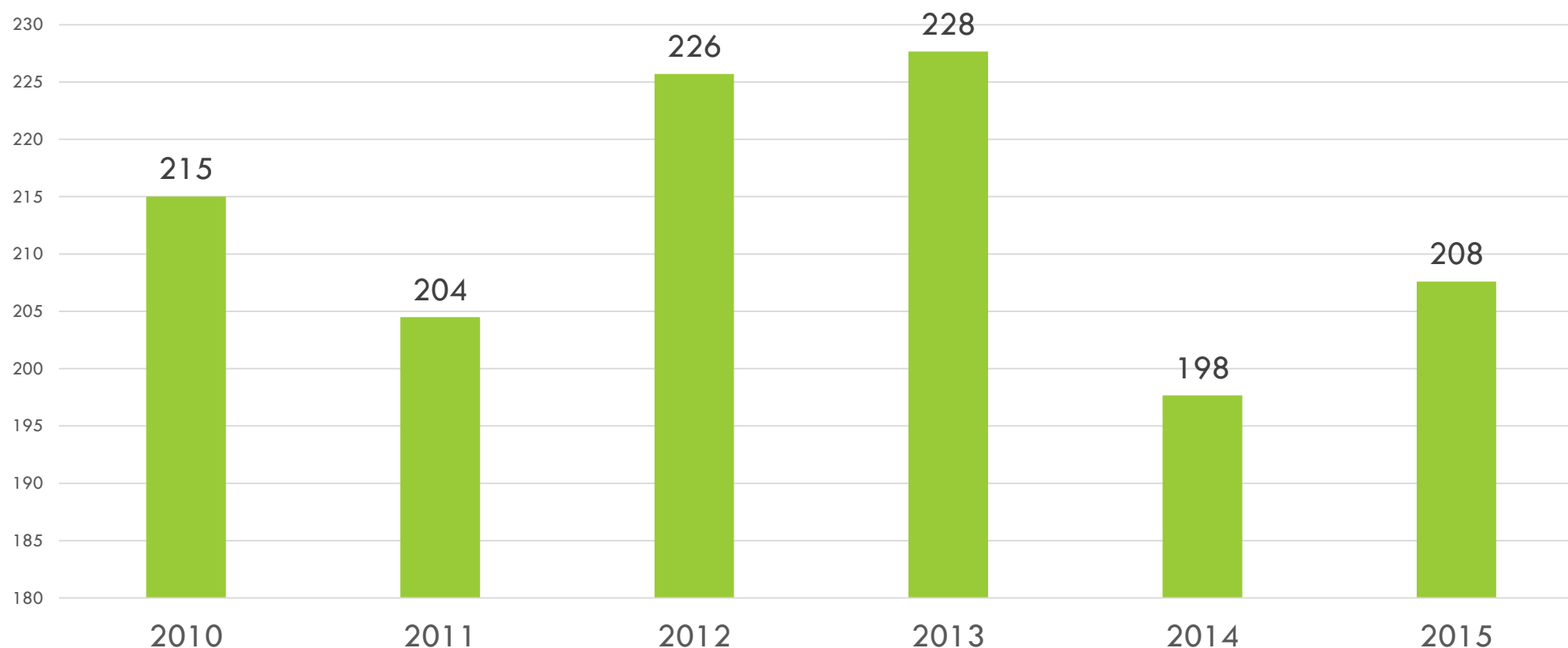

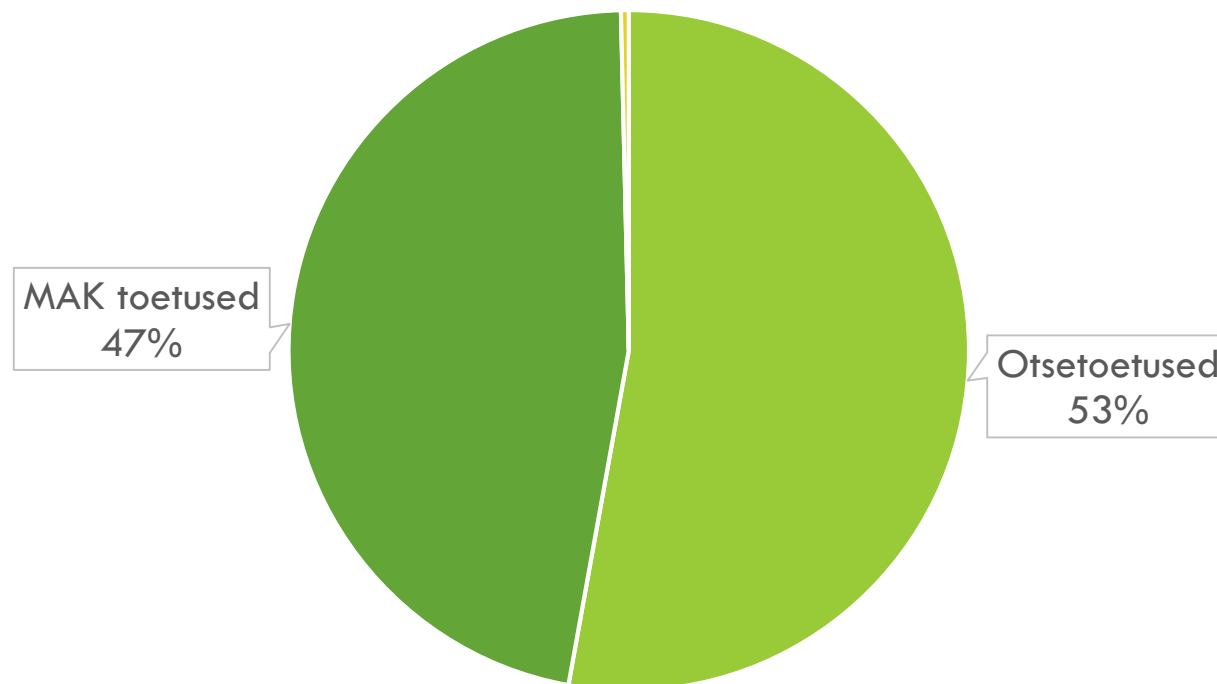
MILLISED TOETUSED ON OLULISED LIHAVEISEKASVATAJATELE?

„Keskmisel“
lihaveisekasvataval:
122 hektarit maad
45 loomühikut

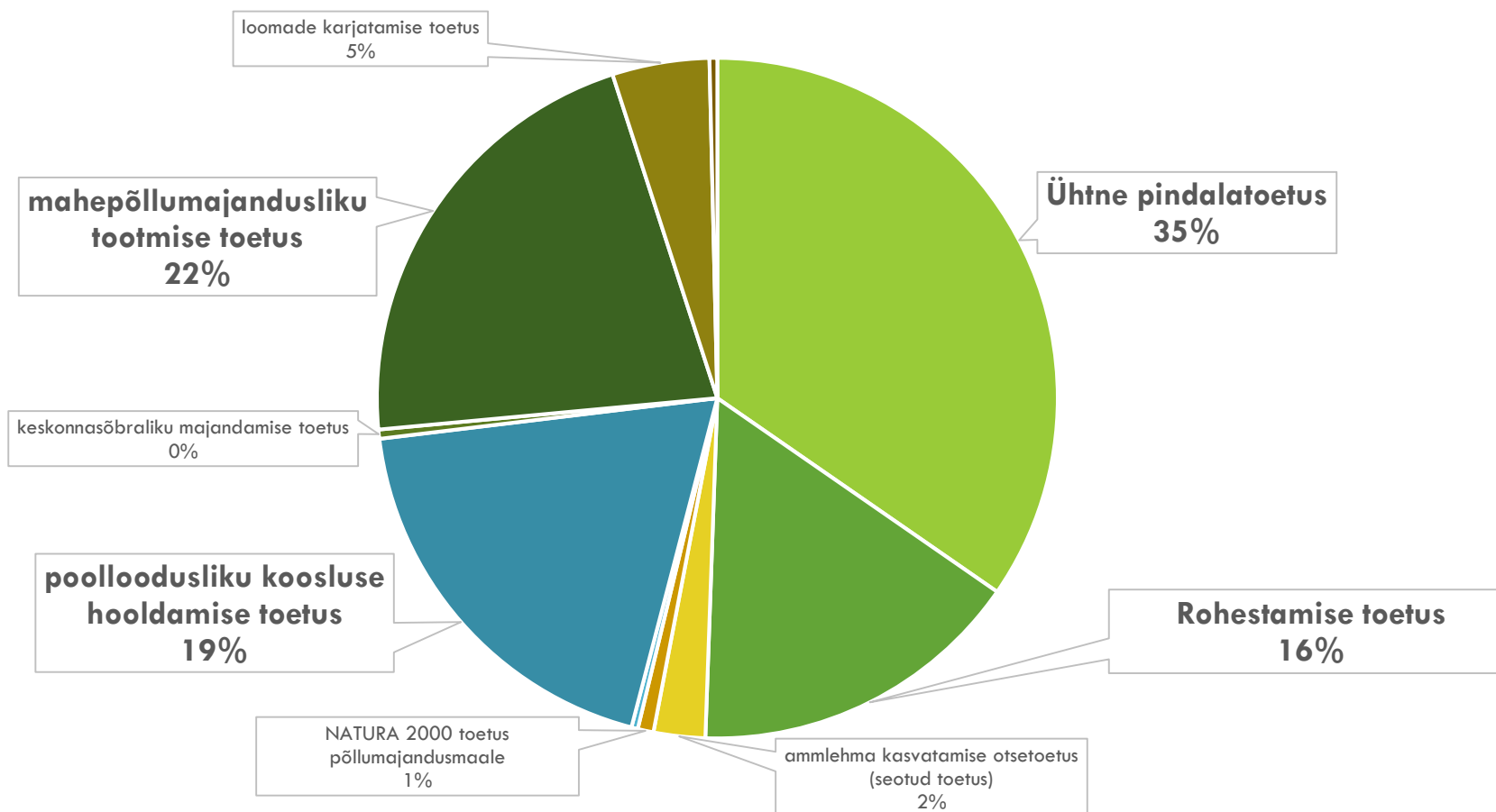
KESKMISE LIHAVEISEKASVATAJA TOETUSED KOKKU EUR/HA (V.A. INVESTEERINGUTOETUSED) (FADN, 2015)

KESKMISE LIHAVEISEKASVATAJA TOETUSTE STRUKTUUR (FADN, 2015)

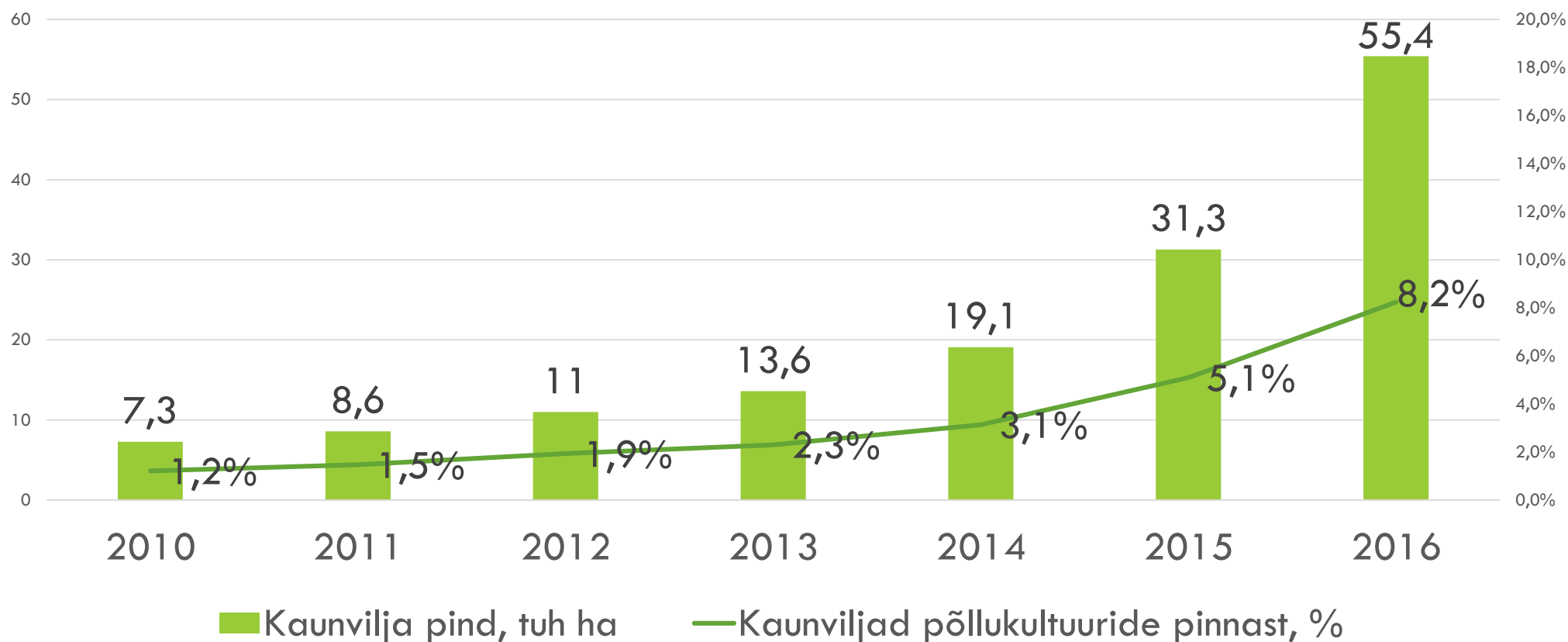
KESKMISE LIHAVEISEKASVATAJA TOETUSTE STRUKTUUR (FADN, 2015)

ROHESTAMINE – LIHTSUSTAMINE VAJALIK

- Rohestamise tulemusel on ÜPP muutunud põllumeeste jaoks palju keerulisemaks ja bürokraatlikumaks.
- Lihtsustamiseks ja keskkonnakasu suurendamiseks tuleks liikmesriikidele anda suurem paindlikkus rohestamise rakendamisel või võimalus rohestamise asemel rakendada (mitmeaastaseid) põllumajandus-keskkonna programme.
- Rohestamise rakendamisel tuleks veelgi enam arvestada liikmesriikide kohalike keskkonnatingimustega.
- Metsasuse erisuse säte tuleks üle vaadata – metsa hulka tuleks arvata ka sood, rabad ja muud puudega kaetud alad (FAO definitsiooni järgi „other wooded land“)
- Püsirohumaade säilitamise kohustuse rakendamisel tuleb anda ettevõtetele suurem paindlikkus, võimalus säilitada turule orienteeritus ja reageerida turumuutustele.
- Rohestamise keskkonnakasu on palju kritiseeritud, kuid liblikõieliste (sh kaunviljade) pinna kasv on suur väärtus muldade ja kohaliku proteiinsööda tootmise seisukohalt.

ROHESTAMISE POSITIIVNE MÕJU? KAUNVILJADE KASVUPIND JA OSAKAAL

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE ARVAMUS – ÜPP 2020+

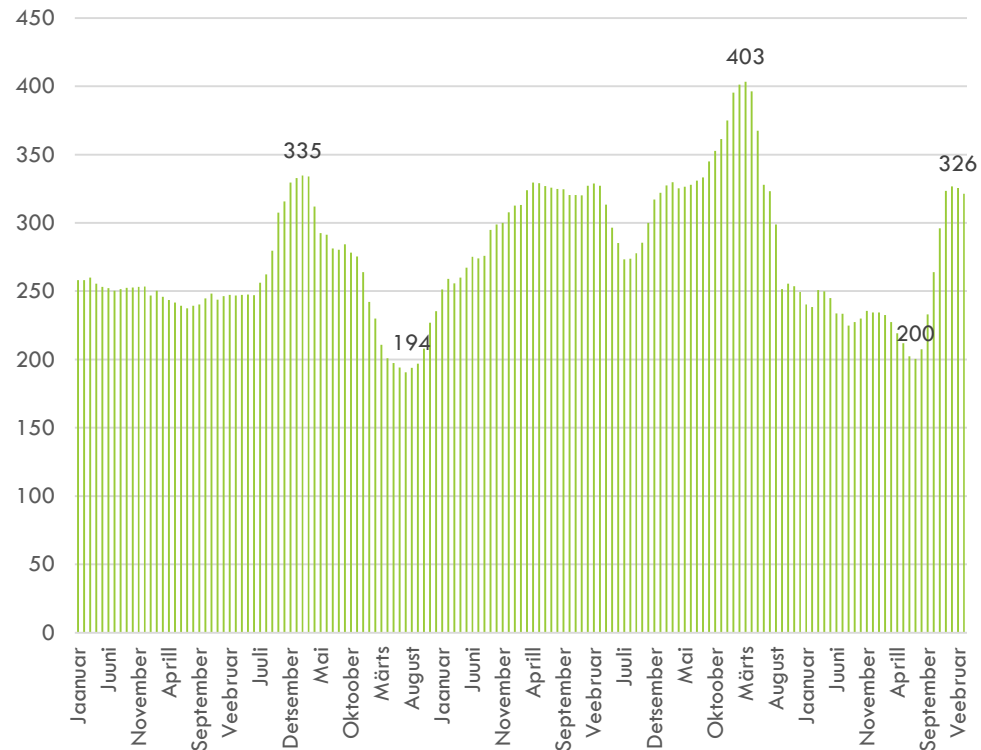
- Selleks et toetada ja kaitsta põllumajandustootjatele makstavaid otsetoetusi tugeva esimese samba raames, peaks aktiivne põllumajandustootja töötama **mitmeaastase programmi järgi, mis keskendub keskkonnale, kliimamuutustele ja bioloogilisele mitmekesisusele ja mis hõlmaks CO₂-nagivaatorit ning toitainete haldamise kava**. See mitmeaastane kava peaks hõlmama avalike hüvede mõõdetavat pakkumist ja andma põllumajandustootjatele rohkem paindlikkust.

TURGUDE VOLATIILSUS JA RISKIJUHTIMINE

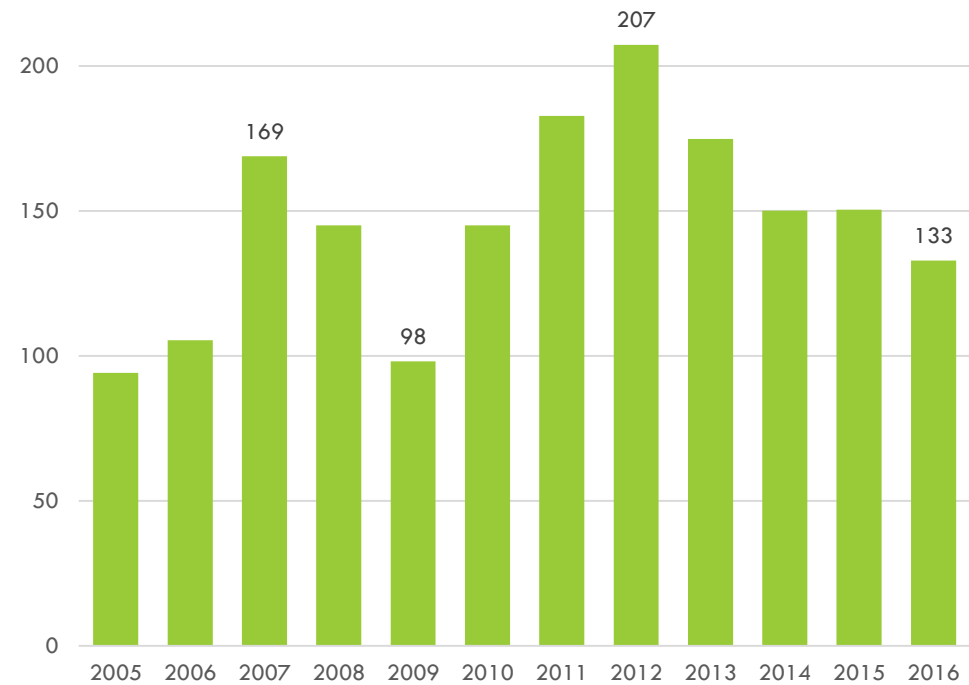
- Hindade volatiilsusel, kliimamuutustel ja poliitilistel otsustel on tõsised tagajärjed põllumajandusettevõtete sissetulekutele. Need põhjustavad üha suuremat ebakindlust.
- Seega vajame paremaid riskijuhtimise meetmeid. Riskijuhtimise meetmed peaksid olema paindlikud ja kiiresti rakendatavad.
- Balti riikide põllumajandusorganisatsioonide ühisseisukohtades pakutakse välja riskijuhtimise fondi loomine, millest kaetakse turukõikumiste, loodusõnetuste ja poliitiliste otsuste tagajärjel tekkivad tootjate kahjud. Fondi kaudu saaks toetada kõige enam kannatanud riikide või sektorite tootjaid.
- Luua tuleks võimalus turukorralduse meetmete raames turvavõrgustiku rakendamiseks regionaalsel tasemel.

TURGUDE VOLATIILSUS JA RISKIJUHTIMINE

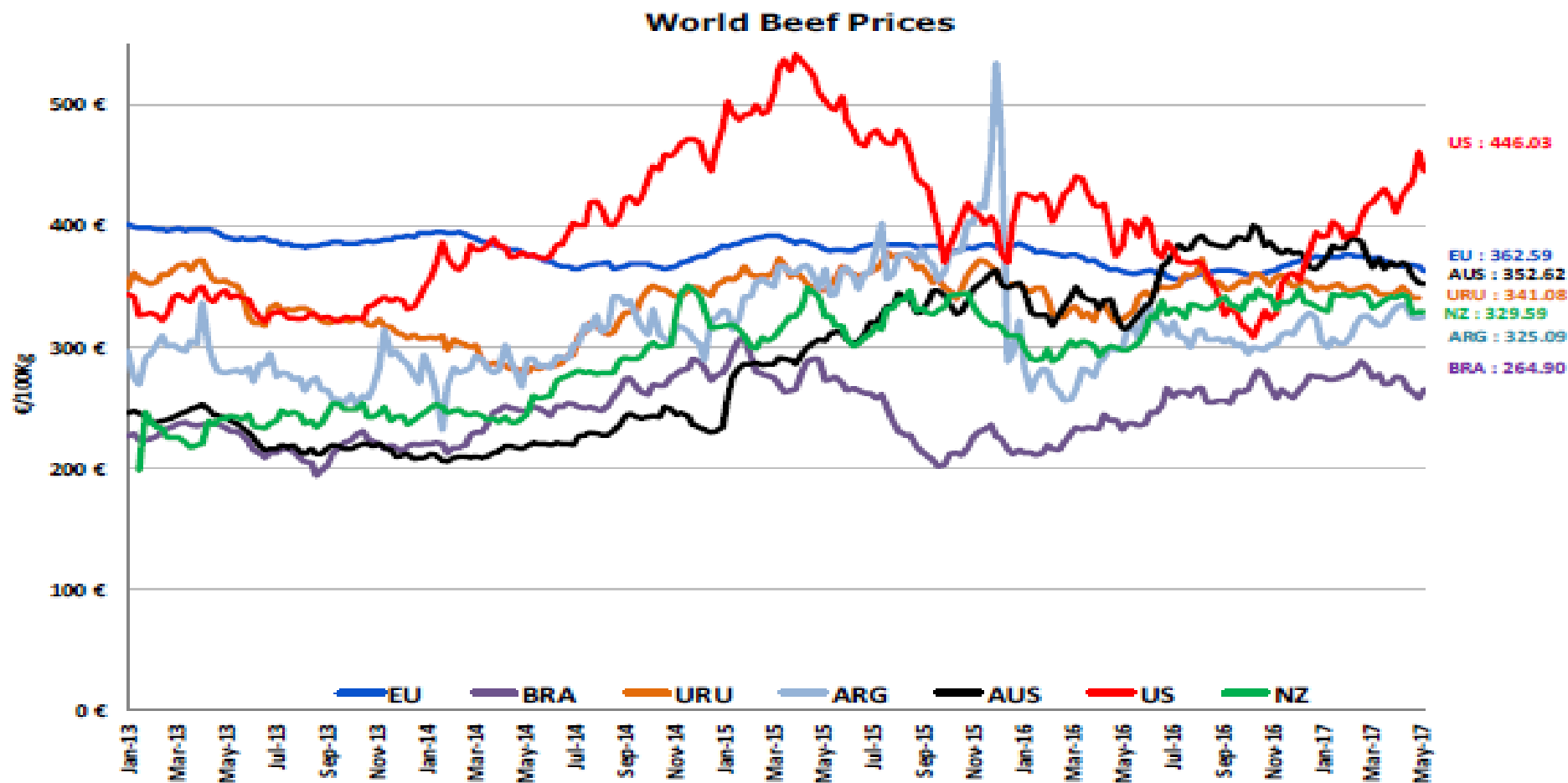
Piima keskmine hind, EUR/t

Teravilja keskmine hind, EUR/t

TURGUDE VOLATIILSUS JA RISKIJUHTIMINE

KOKKUVÕTTEKS

Vajame tugevat ja hästi rahastatud Euroopa Liidu ühist põllumajanduspoliitikat, mis oleks senisest oluliselt lihtsamate reeglitega ja õiglasem, soodustaks keskkonnahoidlikku ja ressursitõhusat tootmist ning pakuks põllumajandustootjatele suuremat stabiilsust